

Bistandsmand vilkaarlig kan uddele, det sfer som en Smagsfag. Det koster 3,000 Kr. at faae hans Bistand for at faae disse 15,000 Kr. udbelte. Det er en temmelig stor Sum at give for at faae 15,000 Kr. udbelte, og jeg skal ikke sige Noget om, hvorvidt vi ikke til næste Aar muligvis have en tredie Medhjælper. Hvis disse Studsmaalsbøger og naanlig disse hemmelige Studsmaalsbøger rigtig skulle komme til at florere, skal der vist mere Bistand til. Det var derfor det Bedste, om vi kunde slippe for den store Bage af 3,000 Kr. til Bistandsmanden: En Beregner kan hjælpe sig med meget Mindre, da Beregningen jo kan gjøres i ganske kort Tid, og saa tages Pengene ikke fra Folkehøjskolen, og endelig kunne vi ligesaa godt faae at vide Lærernes Antal og Elevernes Antal som i forrige Løber. Desuden ser jeg, at af de 100,000 Kr. er der blevet 12,990 Kr. tilbage. Jeg mener, at disse 12,990 Kr. ikke behøve at gaa i Statskassen igjen. De kunne meget godt bruges til at hjælpe de mange trængende Elever, som ere komne til Skolerne rundt omkring, og som ingen Understøttelse have faaet; desuden kunde der have været sørgt tidligere for dem, naar Bistandsmanden havde været opmærksom paa det og ladet dem faae Understøttelse tidligere. De have jo foretaget Uddelingen senest i August Maaned — maaste Nogle have faaet Understøttelsen først i August —, men de burde egentlig have gjort det før, saa at maaste mange trængende Elever rundt omkring i Landet kunde have faaet Understøttelse af disse Penge, istedetfor at de skulde gaa ind i Statskassen igjen. Jeg veed ikke, hvad Pengene skulde bruges til. Jeg veed ikke, om Bistandsmanden skulde have høvt en hemmelig Lanke med at bruge disse 12,990 Kr. til at foreslaa Et eller Andet. Naar der f. Ex. var Skoler i Fremvært, saa kan det være meget godt, saa kan Bistandsmanden gjøre meget af den Slags, naar det Hele ikke skal ligge offentlig for.

Med Hensyn til Forøgelse af Summen til Skolelærer-Examenskommissionen til Medhjælp, da har jeg i og for sig ikke det Mindste derimod; men der er en anden Ting, som jeg vil henlede den høitærede Ministers Opmærksomhed paa med Hensyn til Skolelærer-Examenskommissionen, og det er den Ordning, som der administrativt er truffet, med Hensyn til hvilken Bægt de forskellige Fag skulde have ved den endelige Vedømmelse. Det tror jeg navnlig for enkelte Fags Vedkommende er særdeles uheldigt. Det er f. Ex. uheldigt, at Eleverne skulde gaa op i „praktisk Færdighed“ og at det skal gjælde firdobbelt, ligesaa meget som hele første Del af Examen, ligesaa meget som Arithmetik, Geometri, Zoologi, Fysik, Botanik og Geografi. Det er en stor Urimelighed. Det bliver ikke Andet end „Legen Skole“, dersom saadanne unge Mennesker skulle op i „praktisk Færdighed“, jeg veed det af Erfaring. De, der have

været ved Theatret og været Skuespillere, ere de Bedste til denne praktiske Færdighed, hos dem er Skyheden blæst af, de ere ikke bange for at staa frem. Jeg kender — min Virksomhed fører det med sig — flere Exempler paa, at den Alverdigtigste egentlig ikke egner sig til at tale til Ungdommen, det kan de slet ikke komme afsted med, og det viser Erfaringen tidt, at Folk, som have en meget daarlig Karakter for „praktisk Færdighed“, ere, naar de komme ud i Livet, udmærkede, fordi det ikke altid kommer an paa, om man er oplagt den Dag til at gjøre dette, denne „Legen Skole“. — En anden Ting vil jeg ogsaa tale om, og det er denne Legen med det Hellige, hvor de skulle op i Kristendom og vise, hvordan de overfor Børnene skulle tale derom; det er ogsaa et Slags Fag. Lad os lade dette Fag ligge og ikke give os til at lege med det, og det tror jeg ogsaa, at den høitærede Minister, hvor forskelligt vi end kunne se paa mange Ting, vil være enig med mig i, at det Fag kunde man gjerne lade ligge. Jeg mener, der er Folk — man kalde dem Pietister eller hvad man vil — som af religiøse Hensyn have vredet deres Hænder over, at de skulle op paa den Dag i de Ring. Der er andre Fag, som jeg igjen mener, ere stillede altfor stedmoderlige, alle de, der henhøre under Undervisningslære, Skolens Historie, Pædagogik osv. Det er egentlig det, der stempler den Unge som Skolemand, alt det Andet henhører egentlig kun under almindelig Dannelse. Hvorfor giver man ikke det en langt højere Plads, det bør snarere regnes firdobbelt end enkelt eller i hvert Fald dobbelt; navnlig disse to Fag Optragelses- og Undervisningslære ere altfor stedmoderlig behandlede, og det er dog dem, der skulle danne Fagmanden; saa giver man dem kun en Fjerdedel Værdi mod at lege Skole og tage det Hellige forfængeligt. Det er Noget, jeg mener, kjøndt jeg ikke veed det bestemt, at den høitærede Minister kan ordne ad administrativ Vej, og jeg tror, at de hæderlige og dygtige Mænd, der sidde i Skolekommissionerne — for det ere de, om de end, som den ærede Minister veed, kun repræsentere den ene Side, — maatte kunne gaa ind paa den Lanke, at denne Legen Skole er sat altfor høit tilveirs, og at det, der egentlig gjør Skolemanden, er trykket altfor langt ned.

Th. Nielsen: I den Betragtning, som det ærede Medlem (Lang) anførte angaaende Skolelærerne og navnlig deres Examination i Religion, skal jeg erklære mig enig med ham, idet jeg ogsaa tror, det er rigtigt, om man blev fri for Examinationen i Religion paa Examensdagen. Jeg tror nok, der er Noget i det, han sagde, at det er at tage det Hellige forfængeligt, og jeg føler mig overbevist om, at det kan lade sig gjøre ad administrativ Vej. Altsaa, jeg forener min Anmodning med det ærede Medlems til den høit-